

prof. MUDr. Jarmila Siegelová, DrSc. – 80 let

V prvním lednovém týdnu tohoto roku oslavila významné životní jubileum, 80 let věku, paní prof. MUDr. Jarmila Siegelová, DrSc., bývalá přednostka Kliniky funkční diagnostiky a rehabilitace Fakultní nemocnice u sv. Anny, Lékařské fakulty MU v Brně a Katedry fyzioterapie a rehabilitace Lékařské fakulty Masarykovy univerzity (LF MU). My a všichni ti, kteří mají anebo v minulosti měli tu čest s paní profesorkou úzce spolupracovat, si stále nesmírně vážíme jejího neutuchajícího pracovního nasazení, její snahy pomoci tam, kde je to právě třeba, a také nezdolného optimismu, jímž je pověstná.

Od promoce v roce 1965 ušla paní profesorka nesmírně dlouhou a někdy strastiplnou profesionální cestu, která jí však umožnila dosáhnout špičkové vědecko-výzkumné a pedagogické úrovně. Jako asistentka na Ústavu fyziologie LF MU (od 1965) prováděla první vědecké práce na pokusných zvířatech, kde zvolila metodicky náročné experimenty stimulace a snímání akčních potenciálů nervových vláken v rámci výzkumu splanchnických nervů v regulaci dýchání. I později se k tématu regulace dýchání mnohokrát vrátila, avšak tentokrát v rámci klinických studií u zdravých a nemocných. Na toto téma také obhájila v roce 1990 svoji doktorskou disertační práci a v roce 1991 habilitovala. Stala se členkou Mezinárodní společnosti patofyziologie dýchání a opakovaně přednášela na mezinárodních vědeckých konferencích. Její doktorská disertační práce (obhájená roku 1990) se týkala nervové regulace dýchání u zdravého člověka a u některých vybraných patologických stavů. Řadu let se věnovala (a doposud věnuje) problematice patogeneze a léčby esenciální hypertenze, otázkám chronobiologie krevního tlaku a srdeční frekvence. A právě na tomto poli dosáhla svého největšího životního vědeckého úspěchu. Patří jí světový primát v objevu týdenního rytmu v oběhových parametrech, který je výsledkem přírodních zákonitostí, a ne výsledkem společenského vývoje. Paní profesorka Siegelová jako první na světě prokázala, že sedmidenní kolísání krevního tlaku a tepové frekvence u novorozenců je synchronizováno porodem a je

nezávislé na jednotlivých dnech v týdnu. Znamená to, že týden je v lidském organismu zaprogramován a společenský vývoj v různých kulturách, podle kterého je sedmý den svátkem, je pravděpodobně determinován právě tímto biologicky podmíněným jevem. Její pozorování, prováděná u dětí narozených ve Fakultní nemocnici Brno, byla poté nezávisle potvrzena studii provedenými u novorozenců v Minnesotě a ve španělské La Coruně. Hlavním těžištěm její práce je stále studium oběhových rytmů u hypertoniků. Prof. Siegelová patří k průkopníkům 24hodinového monitorování krevního tlaku u hypertoniků v České republice. Již v roce 1993 publikovala (jako hlavní autor) studii, ve které srovnávala různé metody vyhodnocení 24hodinového záznamu krevního tlaku u léčených i neléčených hypertoniků. Jako dlouholetá členka Chronobiologického centra v Minnesotě (USA) je hlavní autorkou nebo spoluautorkou četných studií, které se zabývají mnohadenním průběžným monitorováním krevního tlaku. Také zde se jedná o řadu unikátních výzkumných výsledků se světovým prvenstvím. V letech 1996–2007 vedla Kliniku tělovýchovného lékařství a rehabilitace FN u sv. Anny v Brně a až do roku 2012 také Katedru fyzioterapie a rehabilitace LF MU.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že zcela zásadním a rozhodujícím způsobem přispěla k založení a rozvoji nelékařského oboru Fyzioterapie na LF MU, jak bakalářského, tak i navazujícího magisterského studia v českém i anglickém jazyce. Od samého počátku své vědecké kariéry velmi správně pochopila význam mezinárodní spolupráce. To jí umožnilo uplatnit svůj nesporný odborný potenciál, znalost cizích jazyků a skvělé organizační schopnosti. Stala se členkou řady významných mezinárodních společností (jako Mezinárodní společnost pro hypertenzi, Evropská respirační společnost, Sociétés de Physiologie, New York Academy of Sciences aj.) Stále úspěšně rozvíjí spolupráci s Chronobiologickým centrem University of Minnesota (USA), University of Graz (Rakousko), Hôpital Lariboisière Paris (Francie), Tohoku University of Sendai (Japonsko) aj. Téměř každý den se věnuje pedagogické práci na klinice i katedře a stále přednáší studentům lékařských a nelékařských studijních oborů v českém a anglickém jazyce.

Prof. Siegelová je autorem více než 300 originálních vědeckých publikací s rozsáhlým citačním ohlasem (426 ve Web of Science, 1385 v databázi Scopus a 459 v dalších databázích). prof. Siegelová vždy byla a stále je vášnivým a nemilosrdným kritikem nespravedlností či nepravostí. Nikdy si nepřivlastňovala cizí poznatky, naopak nezištně a iniciativně stále rozdává z neuvěřitelně rozsáhlé studnice vlastních nápadů. Nikdy nepředstírá vševedoucnost a respektuje názory či připomínky svých spolupracovníků. Paní profesorka má velmi pozitivní vztah k přírodě a k umění. Tyto mimopracovní aktivity se staly nedílnou součástí jejího životního optimismu, což se zpětně odráží v jejím vztahu ke členům jejího pracovního kolektivu, k pacientům a studentům. Vážená paní profesorko, kolektiv Kliniky tělovýchovného lékařství a rehabilitace a kolektiv Katedry fyzioterapie a rehabilitace Vám přeje pevné zdraví a spoustu tvůrčí aktivity do dalších let. Ad multos annos!

prof. MUDr. Petr Dobšák, CSc.

Prim. MUDr. Michaela Sosíková, Ph.D.

